

2023-24

Årsplan for Store Brevik barnehage AS

Myrsnipeveien 5, 1555 Son

Telefon: 64 98 53 90

E-post: storebrevikbarnehage@gmail.com

Therese Olsen, Styrer

06.06.23

Innhold

Om barnehagen vår.....	2
Våre ansatte	2
Velkommen til nytt barnehageår	2
Barnekonvensjonen, barnehageloven og rammeplanen	3
Barnehagens visjon	4
Vårt satsningsområde	4
Et godt miljø med fokus på relasjoner, lek og mestring	4
Relasjoner.....	5
Omsorg.....	5
Anerkjennende kommunikasjon.....	6
Vennskap og fellesskap	6
Lek	7
Mestring	8
Livsmestring og helse	8
Mobbing	9
Mitt Valg.....	9
Barns rett til medvirkning.....	10
Danning	11
Kommunikasjon og språk	11
Læring.....	12
Bærekraftig utvikling	13
Likestilling og likeverd	13
Mangfold og gjensidig respekt	14
Samarbeid mellom hjem og barnehage	14
Barnehagens andre samarbeidspartnere	15
Overganger.....	16
Overgang innad i barnehagen	16
Overgang barnehage-skole/SFO	16
Barnehagen som pedagogisk virksomhet.....	17
Planlegging	17
Vurdering.....	17
Dokumentasjon	17
Barnehagens arbeidsmåter	18
Progresjon	18
Barnehagens 7 fagområder	18
Digitale verktøy	19
Referanser	20

Om barnehagen vår

Store Brevik barnehage AS er en del av Vestby stiftelsesbarnehager. Vestby stiftelsesbarnehager er en selvstendig institusjon som ble opprettet av Vestby kommune i 1992. Fra 1. januar 2023 ble det innført et krav i barnehageloven om at hver privat barnehage skal være et selvstendig rettssubjekt. Fra desember 2022 dannet vi Store Brevik barnehage AS.

Stiftelsen består av Sole Skog barnehage AS i Vestby og Store Brevik barnehage AS i Son. Stiftelsen har et styre som består av to valgte politikere som eierrepresentanter, to representanter fra foreldrene og to representanter fra personalet. I tillegg møter begge styrene. Styrets oppgaver fremkommer av ” Lov om stiftelser” og Stiftelsens egne vedtekter.

Barnehagen vår ble åpnet 1. august 1992. Store Brevik barnehage AS er en fireavdelings barnehage. Vi har to småbarnsavdelinger og to avdelinger med barn fra ca. 2-6 år, til sammen er det rundt 65 barn. Vår barnehage er etablert i Son, med stort og variert uteområde. Barnehagen har en flott beliggenhet med fine og varierte turområder i nærheten. Det er kort vei både til skog og vann.

Våre ansatte

Styrer	Therese Olsen 91108176/90662295			
Avdelinger	Hvitveis 46517007	Blåveis 46519489	Hestehov 48934349	Smørblomst 46517854
Ansatte	Janne J. Erlandsen Pedagogisk leder	Solfrid Børstad Pedagogisk leder	Marte Johansen Pedagogisk leder	Inger Johanne Nåsen Pedagogisk leder
	Ida E. Riisgård Fagarbeider	Anita Greenwood Pedagogisk leder	Øyvind W. Furunes Pedagogisk leder	Silje C. Gasto Pedagogisk leder
	Irene Olsen, 60 % Fagarbeider	Elisabeth Nilsen Fagarbeider	Liv Ragnhild Martinsen Fagarbeider	Elisabeth Brochmann Refring, 60 % Assistent
	Svjetlana Radivojevic Assistent	Magnus M. Andersen Assistent	Susanne Nguyen Fagarbeider	Lise Aarø, 40 % Assistent
	Liv Finstad-Bye, 40 % Assistent		Sophie L. Nilsen Ekstraressurs	Heidi H. Jakobsen Ekstraressurs
Vaktmester	Jan Robert Akre Tømrer		Gro Andresen, 20 % Fagarbeider	
Kokk	Trine Gaustad, 20 %			

Velkommen til nytt barnehageår

Lov om barnehager av 17. juni 2005 pålegger alle barnehager å lage en årsplan som skal fastsettes i barnehagens samarbeidsutvalg. Denne årsplanen ble fastsatt i Su møte 06.06.23

Vi ønsker å ha et spesielt fokus på voksnes relasjoner med barna. Vi har startet en prosess med støtte i barnehageforums verktøy profesjonelt relasjonsarbeid. Denne verktøykassen inneholder en teoretisk del og en rekke refleksjonsøvelser målet er at vi skal øke vår relasjonskompetanse og bli kjent med ulike øvelser som kan hjelpe oss til å stille kritiske

spørsmål og å reflektere i fellesskap og alene. Vi leser om temaet, reflekterer og har øvelser knyttet til relasjoner på planleggingsdager, personal møter og avdelings møter. Vi fortsetter også arbeidet med barns psykososiale miljø.

Vi er en Mitt valg barnehage. Bruk av Mitt valg, systematisk og over tid, øker barns sosiale og emosjonelle kompetanse. Med Mitt valg øver barn på å bygge vennskap, håndtere tanker og følelser, sette grenser for seg selv og respektere andres grenser og å etablere gode levevaner i trygge omgivelser. Det gir økt livsmestring og en god psykisk helse!

Personale får kompetanseheving også gjennom deltakelse på flere av kommunens nettverk som blant annet: overgang barnehage-skole, språk og atferd og nettverk for flerspråklige ansatte. Vi utvikler oss og oppdaterer oss stadig innenfor Downs syndrom og tegn til tale. Vestby kommune har et spesielt fokus på alternativ og supplerende kommunikasjon i år. Kommunens kompetanseløft om inkluderende fellesskap er en 3 års satsning som vi også skal være en del av.

En av våre pedagoger tar en master i spesialpedagogikk på deltid, og to andre pedagoger tar veilederutdanning på deltid. Alle tre studerer ved Høgskolen i Østfold. En assistent har meldt seg på barnehagelærerutdanning på deltid ved OsloMet. Vi er gode på kompetanseutvikling i vår organisasjon.

Vi bruker MyKid, et verktøy for kommunikasjon og informasjon mellom barnehage og hjem samt innad i barnehagen. Foreldrene får informasjon om barnas hverdag i barnehagen og kan lett sende og motta beskjeder. Barnehagen bruker systemet også til planlegging og rapportering.

Therese Olsen, Styrer

Barnekonvensjonen, barnehageloven og rammeplanen

Den 20. november 1989 vedtok FNs generalforsamling den første internasjonale menneskerettighetskonvensjonen som gir barn en særlig juridisk status: FNs konvensjon om barnets rettigheter, populært kalt Barnekonvensjonen. Barnekonvensjonene er barnas egen lov. Den skal sikre rettigheter til hvert enkelt barn.

Barnehageloven sier; «Barnehagen skal i samarbeid med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen

skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene».

Rammeplanen er en forskrift til Barnehageloven. Den skal gi barnehagens personale og samarbeidsutvalget en forpliktende ramme å arbeide etter i planlegging, gjennomføring og vurdering av barnehagens innhold.

Barnehagens visjon

En visjon er et bilde av en fremtidig ønsket tilstand, en slags fremtidsdrøm.

Vår visjon er:

I vår barnehage har alle en positiv selvfølelse, vi vet vi er bra nok!

Selvfølelse er å akseptere seg selv som den man en er, å være glad i seg selv og i tillegg se sine styrker og svakheter, men være bevisst sin egen verdi uavhengig av prestasjoner.

Vi ønsker at alle som er hos oss skal føle at de er bra nok som de er. Å være trygg på seg selv gjør det enklere å tørre å være seg selv. Det er greit å være annerledes, og spennende at andre ikke er som oss. Mangfold er positivt. Har man en god selvfølelse er det ikke farlig om det er noe man ikke får til, vi har alle forskjellige styrker og svakheter. Å være bra nok som man er innebærer ikke at man skal la vær å øve for å lære seg nye ting, men man er ikke redd for ikke å mestre. Alle skal vite at de kan be om hjelp for vi er en del av et fellesskap og alle skal føle at de er en viktig del av det fellesskapet.

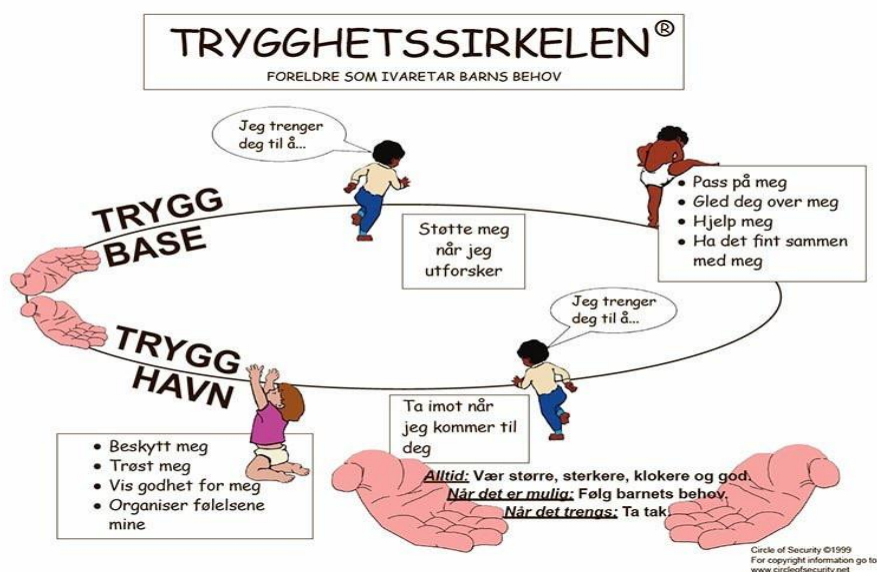
Vårt satsningsområde

Et godt miljø med fokus på relasjoner, lek og mestring

Vi ønsker å gi barna positive erfaringer sammen med nærværende voksne som er sensitive, anerkjennende og hvor relasjonen er preget av gjensidighet. Vi ønsker å bidra til at barnet får mange positive opplevelser sammen med andre og at vi kan dele hverandres glede.

Vi har søkelys på barns lek og hvordan vi kan støtte og videreutvikle leken. Lek er viktig for barnas læring og en glede i seg selv, og gjennom lek får barna venner. Ikke alt vi skal lære er like lett, vi vil være omsorgsfulle voksne som gir passe hjelp og støtte slik at barnet kan lykkes med mestringsforsøkene sine. Mestringsopplevelser gir barna tro på at egen læring og at mestring er mulig. Da tåler de også erfaringer med ikke å lykkes med en gang uten å miste motet.

Relasjoner

Et verktøy vi i personalet kan bruke for å forstå og møte barnas behov er trygghets sirkelen. Trygghets sirkelen er en visuell sirkel, der den voksne er den trygge og sikre havnen. Når barnet er utforskende, beveger det seg ut fra den trygge havnen, barnet er da oppe i sirkelen. Barnet er fremdeles avhengig av voksne i form av støtte, hjelp ved behov og glede med barnet. Når barnet er nede i sirkelen har barnet behov for beskyttelse, trøst, godhet og organisering av følelsene sine (Marvin, Cooper, Hoffman, Powell, 2017).

Omsorg

Omsorg er bærebjelken i arbeidet i barnehagen, god omsorg krever gode relasjoner. For at barn skal oppleve omsorg i barnehagen vil det kreve at personalet tar ansvar for og klarer å skape en relasjon til barn der hvert barn har en trygg tilknytning til en eller flere av de voksne og føler seg forstått, verdsatt og godt ivaretatt. God omsorg handler om å få barnet til å føle seg sett og at barnet opplever at det er en viktig del av fellesskapet med mulighet til å medvirke. God omsorg styrker barnets tillit til seg selv og andre og blir påvirket av verdier og holdninger som preger den tiden vi lever i. Omsorg har verdi i seg selv og er samtidig en viktig forutsetning for barns utvikling, læring og danning. Derfor må omsorg prege alle situasjonene i dagliglivet i barnehagen både i lek og læring, måltider, stell og påkledning. Ved å være gode rollemodeller, vise omsorg og veilede barn i ulike situasjoner bidrar vi til at barna tilegner seg en begynnende omsorgskompetanse. Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærighet

Slik sikrer personalet omsorg til barna:

- Alle barn skal bli sett, hørt og møtt med forståelse
- Personalet skal glede seg sammen med barna
- Personalet skal bruke god tid i alle hverdagssituasjoner
- Personalet skal imøtekomme barns individuelle behov
- Personalet skal engasjere seg i lek og aktiviteter med barna

Anerkjennende kommunikasjon

Anerkjennende kommunikasjon er en væremåte basert på likeverd. En anerkjennende holdning er å vektlegge barnets medvirkning og jobbe bevisst for å oppheve ubalansen mellom voksnes definisjonsmakt og barn som passive mottagere av voksnes omsorg. Anerkjennelse innebærer at en ser på andre (barnet) som et individ med rettigheter, integritet og en separat identitet.

Det innebærer bla. at barna skal bli møtt på sine følelser og opplevelser. Sensitive nærværende voksne som deler barnas glede i barnehagehverdagen, vil være med på å forsterke den gode følelsen.

De «negative» følelsene må også møtes med aksept og forståelse hvis barnet skal lære seg å gjenkjenne og forstå hele følelsesspekteret sitt. Barnas høyre hjernehalvdel er under utvikling og evnen til selvregulering utvikles gradvis. Barn kan trenge hjelp til å regulere den negative følelsen, den ansatte som barnet er tryggest på er best egnet til dette. Det er god hjelp hvis den ansatte bruker en rolig varm stemme, setter ord på følelsen, er rolig og trygg og tilbyr et fang/kos hvis barnet ønsker det. Det vil ikke si at de alltid kan få det som de vil. Personalet må hjelpe barna å finne gode måter å gi uttrykk for følelser som irritasjon, sinne og hjelpe dem å finne bedre fremgangsmåter for å få dekket behovet som ligger bak følelsen.

Vi må fortelle barna hva vi vil de skal gjøre i stedet for hva vi ikke vil de skal gjøre, og alltid bruke et så konkret språk som mulig. Når uønsket adferd fremkommer skal den voksne også se behovet bak adferden og stille avklarende spørsmål som avdekker behov og ønsker. Når man blir møtt med forståelse og respekt blir det også mye enklere å gi uttrykk for egne meninger. I slike situasjoner ligger det også mye sosial læring som for eksempel å vente på tur, dele og bytte på. Det vil også være naturlig å si hva man ønsker at barnet skal gjøre i andre lignende situasjoner.

Personalet må alene og i fellesskap reflektere over hvordan egen atferd påvirker barnas atferd og samspillet mellom dem og oss.

Vennskap og fellesskap

Barnehagen er en viktig arena for sosial utvikling og etablering av vennskap og fellesskap. Å utvikle sosial kompetanse handler om å utvikle ferdigheter som en trenger for å handle kompetent i en sosial sammenheng. Man må kunne samhandle positivt med andre mennesker i ulike situasjoner. Denne kompetansen uttrykkes og tilegnes av barn i samspill med hverandre og med voksne. Den gjenspeiles blant annet i barns evne til å ta initiativ og til å opprettholde vennskap.

Vennskap er vesentlig for barns trivsel og utvikling. I hverdagen skal barn få tid til å leke for å danne og vedlikeholde vennsksrelasjoner. Personalet skal både støtte opp under eksisterende vennsksrelasjoner, støtte opp under nye relasjoner og bidra til at alle barn har noen å leke med.

Alle barn skal få oppleve at de er betydningsfulle for

fellesskapet og få være i positivt samspill med andre barn. Barnas selvfølelse skal støttes, samtidig som de skal få hjelp til å mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov.

Noen barn kan trenge hjelp og støtte for å bli tydeligere i gruppa for eksempel; ta ordet, spørre om hjelp eller å ta initiativ til å få være med i leken. Andre derimot trenger hjelp for å klare å vente på tur.

Vi i personalet må oppfordre til og gi gode tilbakemeldinger når vi ser positive sosiale handlinger som: inkludere hverandre, hjelpe, trøste, samarbeide, gjenopprette negative handlinger som for eksempel si unnskyld og å kunne gi avkall på sinne og tilgi hverandre. Vi skal bidra med felles opplevelser som de kan bruke i sitt sosiale samspill med andre barn og støtte og veilede barna i konfliktsituasjoner.

I barnehagen legger vi til rette for å etablere nye lekekonstellasjoner på tvers av kjønn og alder og vi har aldersrene grupper på tvers av avdelingene. Det er godt å få «kompiser» på andre avdelinger også. Vi mener at dette er med på å fremme vennskap og opplevelser på tvers av avdelinger både for små og store.

Dette skal personalet gjøre for å fremme vennskap:

- Godta og verdsette barnet for den det er
- Se barnet og gi barnet bekræftelse
- Gi barn gruppetilhørighet
- Tilrettelegge for felles aktivitet for barn som ikke er sammen ofte
- Ha små grupper på tvers av avdelinger
- Være en attraktiv og leken voksen, som byr på seg selv

Lek

Først og fremst er leken lystbetont for barnet, lek er glede og moro! Den er frivillig, og barnets særegne og selvvalgte aktivitet. Leken er en belønning i seg selv. Alle barn har rett til å leke. Rammeplanen sier: Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. Vi skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek - alene og sammen med andre (KD, 2017).

Vi er opptatt av å verne om tiden til lek slik at barna kan fordype seg i lek over tid. Vi skal organisere dagen slik at det er rom og tid for ulike typer lek både inne og ute, og vi skal tilby materiell som innbyr til lek og utfoldelse. Bruke og tilrettelegge rommene som den 3 pedagog. Personalets rolle i forhold til barns lek vil variere ut fra barns alder og behov. Den vil enten være observerende, deltakende, veiledende, tilretteleggende eller konfliktløsende. De voksne prioriterer å være med i leken når barna trenger støtte og/eller ønsker det.

I leken kan barna fritt bruke fantasien sin, her er alt mulig og det mest fantastiske, spennende, triste eller skumle kan skje.

Gjennom leken bearbejder og bruker barnet sine følelser, tanker, opplevelser, erfaringer og

kunnskap. For eksempel kan de voksnes fortellinger og faktainformasjon bli bearbeidet i barnas lek. En annen viktig oppgave er å gi barna påfyll i leken når den stopper opp eller for å videreutvikle leken. Og gi barna felles opplevelser gjennom formidling av tema, bøker og teater. Gjennom å delta i leken kan de ansatte hjelpe barn til å forstå lekesignaler, eller heve et barns status.

Gjennom leken får barna nødvendig erfaring i sosiale ferdigheter som å lede andre, la seg lede og forstå andres perspektiv og roller, å ta og gi, løse konflikter, gi uttrykk for egne ideer og å innlede og opprettholde vennskap. Det er vel ingen annen periode i livet hvor leken står så sentralt i et menneskes liv som i barnehagetiden. Derfor er det helt nødvendig at leken både inne og ikke minst ute, får den plass den og barna fortjener i barnehagen. Vi mener at leken alltid må være en sentral del av barnehagehverdagen, ikke minst fordi den er en viktig del av det sosiale samspillet mellom barna, men også mellom barna og de voksne.

For å være gode veiledere og rollemodeller for barna må personalet:

- Være aktive deltakere i barnas lek og fange opp barnas interesser
- Gi barna flere inntrykk, inspirasjon og flere måter å uttrykke seg på
- Fange de gode øyeblikkene
- Vise interesse for barna og være til stede
- Veilede om leken medfører til uheldige samspillsmønstre (alltid hund i leken)
- Reflektere rundt egen deltakelse
- Tilrettelegge rom og lekemateriell for innbydende lek
- Ta initiativ (Mitt Valg, SEL)
- Fremme et trygt miljø og trygge gruppedanninger

Mestring

Barna har et medfødt behov for å mestre og et indre driv. Det er derimot ikke alltid slik at det barnet ønsker å få til er mulig, da er det viktig at barna kan få nyttige tips til fremgangsmåte og passe med hjelp og støtte for å lykkes med mestringsforsøket. Vi ansatte skal være der og dele barnets glede over at det mestrer heller enn å fokusere på resultatet. Barnet har mer nytte av å lære at det kan lære, og delt glede ved mestring enn at det er flinkt. Mange ganger er det derimot slik at man må øve for å lære seg noe nytt. Som oftest vil de tåle å mislykkes før de omsider lykkes, men det kan også resultere i frustrasjon, skuffelse og sinne. Akkurat som vi skal være der for dem når de lykkes må vi være der for barna når de ikke får det til og det «stormer». Det er viktig å ha i mente at følelser som sinne og irritasjon er viktige for barns selvutvikling.

Livsmestring og helse

Barnehagen er en viktig arena der barn skal oppleve trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd. I arbeidet med barns livsmestring blir det derfor viktig å fremme psykisk helse og forebygge psykiske vansker. Vi har nulltoleranse og tydelige holdninger mot krenkelser som utestenging, mobbing, vold, diskriminering og trakassering. Styrer varsles umiddelbart

dersom slike hendelser skulle oppstå. Vi vil være sensitive ansatte med gode relasjoner til barna. Inkludering i fellesskapet, vennskap og lek med andre styrker barnas sosiale og personlige utvikling og velvære. Personalet støtter barna når de møter motstand og vanskelige situasjoner, barna får da kunnskap om hvordan man kan reagere og regulere i ulike situasjoner. Vi sørger for at barna har en god balanse mellom fysisk aktivitet og hvile. Barna skal også bli kjent med egne behov, utvikle gode vaner for hygiene og ha et variert kosthold.

Mobbing

Nært samarbeid mellom personalet og foreldre er viktig. Ved å observere og reflektere over kvaliteten på samspill mellom barna, slik at mobbing verken får oppstå eller utvikle seg. Mobbing i barnehagen kan stoppes av aktive deltagende voksne som griper inn når det er nødvendig. Voksne må sette klare og forståelige grenser for oppførsel som er akseptabel. Barnehagen har en egen tiltaksplan hvis mobbing oppstår.

Mobbing er når en person eller en gruppe gjentatte ganger og over tid plager og trakasserer en person. Det handler om makt og avmakt, og det er et skjevt maktforhold mellom den som mobber og den som blir mobbet.

Mobbing blant småbarn kan forebygges ved at voksne er oppmerksomme på det enkelte barns trivsel og på samværsmonstre i barnegruppen.

Nært samarbeid med hjemmet er helt nødvendig for å skape et godt miljø. Observasjon og refleksjon over kvaliteten på samspillet/relasjonene kan sikre at mobbing verken får oppstå eller utvikle seg. Eventuelle tiltak må rettes både mot enkeltindividet, gruppen og hele miljøet.

Foreldre og ansatte i barnehagen er rollemodeller for barna. Vi må derfor være bevisst våre egne handlinger og holdninger. Det er det barna ser vi gjør, som vil være utslagsgivende for hvordan de selv velger å løse konflikter og samspiller med andre. Å snakke positivt om andre rundt middagsbordet, fremsnakke andre, hjelper barna til å utvide horisonten. Mobbing er ikke en ting som bare kan «fikses», det krever en innsats både fra personalet og foreldrene.

Om et barn opplever krenkelser eller mobbing, må barnehagen håndtere, stoppe og følge opp dette. Barnehagen skal både være et trygt og utfordrende sted der barna kan prøve ut ulike sider ved samspill, fellesskap og vennskap. Barna skal få støtte i å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser.

Vi forholder oss til Vestby kommunes plan for forebygging av krenkende adferd og mobbing i barnehagen. Samt Utdanningsdirektoratets «Barns trivsel – vårt ansvar». Alle voksne, personalet og foreldrene, må hele tiden arbeide med å fremme barnas sosiale kompetanse for å forbygge mobbing. Vi bruker også aktiviteter/tanker/ideer hentet fra «Mitt valg».

Mitt Valg

Vi er en Mitt Valg barnehage som innebærer at vi setter søkelys på sosial kompetanse og utvikling av gode og trygge miljøer. Hensikten er å forebygge risikoatferd og mobbing. MITT

VALG, som er et Lion's Club International-program for utvikling av et godt læringsmiljø og læring av sosial og emosjonell kompetanse.

MITT VALG er et program i sosial og emosjonell læring (SEL) som bygger livsmestring og en god psykisk helse. I MITT VALG øver barn og ungdom på å utvikle ferdigheter innen følgende fem områder:

- Selvbevissthet, som handler om å kunne gjenkjenne egne følelser og tanker og vite hvordan det påvirker våre handlinger
- Selvkontroll, som handler om å kunne regulere følelser, tanker og atferd i forskjellige situasjoner
- Sosial bevissthet, som handler om å kunne ta andres perspektiv og å ha empati og respekt for andre
- Relasjonelle ferdigheter, som handler om å kunne etablere og opprettholde sunne og positive relasjoner
- Ansvarsfulle avgjørelser, som handler om å kunne vurdere konsekvenser av handlinger for seg selv og andre

Barn som kjenner seg trygge og viser respekt og evner å vise empati utvikler sunne relasjoner, livsmestring og en god psykiske helse.

Bruk av MITT VALG bidrar til å forebygge krenkelser, mobbing og utenforskap.

Barns rett til medvirkning

Alle barn skal få erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen. I planlegging av barnehagehverdagen legger vi til rette for aktiviteter og lek med utgangspunkt i barnas interesser, undringer og opplevelser. Barns medvirkning krever at personalet gir barna handlingsrom, men de ansatte er alltid de ansvarlige.

Vi er bevisste på hvordan rommene og rutinene skaper rammer for barnas aktiviteter. Vi må lytte til hverandre, finne den beste løsningen sammen og ta ansvar for egne valg. Også de

nyngste barna og barn som kommuniserer på andre måter enn gjennom tale, har rett til å gi uttrykk for sine synspunkter på egne vilkår.

Medvirkning er ikke noe hver og en utøver for seg selv, det handler om hvordan mennesker samhandler, lytter til og respekterer hverandre i et likeverdig og medmenneskelig fellesskap. Å medvirke er ikke det samme som å være ansvarlig. Barns medvirkning krever at personalet gir barna handlingsrom, men den voksne er alltid den ansvarlige.

Vår opplevelse er at barns medvirkning er opplæring i demokrati. Det vil si at vi må lytte til hverandre, finne den beste løsningen sammen og ta ansvar for egne valg. Barn må støttes til å undre seg og stille spørsmål, og de må møte anerkjennelse for sine tanker og meninger. Personalet må gi tid og rom for deres ønsker.

Dette gjør personalet for å sikre barn medvirkning:

- Tar imot barns invitasjon til lek, kontakt og samvær

- Finner frem det barnet ønsker å leke med eller en annen aktivitet
- Har gode samtaler til undring og utforskning
- Lar barna få spillerom
- Fraviker fastsatte planer

Danning

Danning handler om å utvikle kunnskap, verdier og holdninger sammen, gjennom dialog hvor alle anerkjennes som selvstendige mennesker med følelser og tanker i en felles prosess. Danning skal sette barna i stand til å tenke selv, søke kunnskap, reflektere over og vurdere vedtatte sannheter. Barna skal stille spørsmål og yte motstand på egne og andres vegne. Gjennom danning ønsker vi at barna skal lære å tenke selv og gjøre gode valg for seg selv og andre. Tidligere var man opptatt av god oppdragelse som da i større grad betød å gjøre som man fikk beskjed om. Barnehagen er en viktig arena for sosial utvikling, læring og for å etablere vennskap. Å gi barna en god selvfølelse er viktig i dannelsingsprosessen.

Barn i barnehagen skal få oppleve et demokratisk fellesskap og få være med å delta i beslutningsprosesser og utvikling av felles innhold. Vi skal fremheve mangfold og ulikheter som grunnlag for opplevelser, utforskning og læring.

Hva gjør personalet for å bidra til barnas dannelsingsprosesser:

- Personalet viser respekt for kommunikasjonen barn har og viser interesse
- Personalet skal være en god samtalepartner og veileder
- Personalet bekrefter barnas tanker og følelser
- Personalet viser barna tillit og tar barna på alvor
- Personalet gir barna oppgaver som de kan mestre
- Personalet gir barna muligheten til å bidra

Kommunikasjon og språk

Språkutviklingen er viktig for barnets evne til å kommunisere med andre. Når denne utviklingen av forskjellige grunner blir forsinket, kan dette føre til frustrasjon hos barnet. Barnet kan få problemer med å gjøre seg forstått, og samspillet med andre barn og voksne kan bli problematisk. Språkutviklingen omfatter blant annet det å uttale forståelige ord, sette dem sammen til setninger og ordforståelse. Oppmerksomhet og kommunikasjon med andre mennesker er av stor betydning for barnets språkutvikling og læring generelt da språket er et redskap for tanken.

Å kommunisere på andre måter enn gjennom talespråk kalles alternativ og supplerende kommunikasjon, forkortet til ASK. Språk og kommunikasjonsferdigheter utvikles i samspill med andre. Det er viktig å gi barn som bruker ASK muligheten for samspill og deltakelse.

Alternativ og supplerende kommunikasjon er å kommunisere ansikt til ansikt på andre måter enn med tale. ASK kan være; en erstatning for tale, støtte til å utvikle tale eller et supplement til lav eller utydelig tale. ASK er barnet sitt språk, og deres måte å uttrykke seg på. For å kunne være gode kommunikasjonspartnere må ansatte og de andre barna få opplæring i barnets kommunikasjonsform. Mange barn vil kunne ha glede og nytte av det økte fokuset på språk og kommunikasjon som ASK kan gi. Vennskap og kontakt med jevnaldrende er viktig for trivsel og identitet.

Hvordan sikrer personalet barns språkutvikling:

- Har samtaler mellom barn/voksne og mellom barn/barn
- Stimulerer barna til å lage fortellinger
- Setter ord på aktiviteter og opplevelser
- Er bevisste på barnas språk i leken
- Bruker bøker
- Ord og begreper
- Bruker snakkepakken og språkposer
- Setter ord på følelser, og det vi gjør og omgir oss med
- Bruker alternativ og supplerende kommunikasjon

Læring

Læring er en samarbeids- og kommuniseringsaktivitet der barna konstruerer kunnskap, finner mening i tilværelsen, sammen med ansatte og andre barn. Det er derfor vi legger vekt på at det lille barnet som lærer, er en aktiv med konstruktør. Vi er opptatt av at barn lærer i alle situasjoner, og at de uformelle situasjonene er like viktige som de formelle. De sentrale læringssituasjonene oppstår i daglig samspill, lek og vennskap barn imellom og i samspill mellom barn og voksne.

Læringssituasjoner oppstår ofte spontant, hvor den voksne følger opp barnets undring eller spørsmål. Læring skjer i rutine og hverdagssituasjoner som f. eks påkledning, ved måltid og ved barnets selvvalgte aktiviteter og i lek. Formelle læringssituasjoner finnes i aktiviteter som samlingsstund, prosjektarbeid, språksprell og grupper på tvers.

Personalet sikrer barns læring:

- Gjennom lek
- Gjennom tilrettelagte aktiviteter i forhold til alder og modenhet
- Gjennom samspill med andre barn og voksne
- Være oppmerksomme på barnas interesser og legge til rette for læring i ulike situasjoner og aktiviteter

Bærekraftig utvikling

Bærekraftig utvikling er et globalt begrep som er basert på solidaritet med kommende generasjoner, i tillegg til alle de som lever i dag. Det er en anerkjennelse av at vi bare har en klode, med en begrenset mengde ressurser, og at det er i vår felles interesse å ta vare på den. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå at dagens handlinger har konsekvenser for fremtiden.

Bærekraftig utvikling omfatter natur, økonomi og sosiale forhold og er en forutsetning for å ta vare på livet på jorden slik vi kjenner det. Barnehagen har derfor en viktig oppgave i å fremme verdier, holdninger og praksis for et mer bærekraftige samfunn. Alle ansatte er rollemodeller og skal inspirere barn. Vi vil bidra til at barna skal få mange naturopplevelser og bli kjent med naturens mangfold gjennom tur og aktiviteter ute. Tanken er at når barna blir glade i naturen og føler en tilhørighet til den vil de også ha et ønske om å verne om den.

Dette gjør personalet sammen med barna:

- Kildesorterer. Gjenbruk, planting og redesign
- Lærer barna om miljøvern og har Blekkulf gruppe for 4-5 åringene
- Tar med søppel tilbake i barnehagen etter tur og plukker opp etter andre
- Tegner på begge sider av ark
- Skruer av alt lys i rom som ikke er i bruk
- Er mindre opptatt av ”ting” og mer av hverandre (unngå å ha med egne leker i barnehagen)
- Tar vare på leker og bøker i barnehagen, reparerer det vi kan

Likestilling og likeverd

Likestilling betyr at alle personer skal ha like muligheter og rettigheter i samfunnet, uavhengig av blant annet kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, etnisitet og religion.

Med likeverd menes det at alle mennesker har like stor verdi, uavhengig av kjønn, funksjonsnivå, evner, egenskaper, livssyn, sosial status, språk og kultur.

Formålsbestemmelsene i barnehageloven gir et påbud om at barnehager skal fremme likestilling og motarbeide alle former for diskriminering (Aune, 2019). Likestilling handler om synet på mennesker, altså synet på gutter og jenter, kvinner om menn i barnehagen. Likestilling er et ledd i kvalitetsarbeidet vårt i barnehagen. Vi er opptatt av likestilling mellom alle mennesker. Vi skal møte barna på deres ulike behov og tilrettelegge slik at alle opplever positive læringssituasjoner. De skal få like muligheter til å delta på ulike aktiviteter og få varierte utfordringer. Barna skal oppleve at de er like mye verdt, og enhver diskriminerende adferd er uønsket.

Vi skal drive et holdningsskapende arbeid hos både barn og voksne. Vi i personalet skal hele tiden være bevisst på egne holdninger og reflektere over egen praksis i møte med barna og deres familier. Vi vil at barna i vår barnehage skal være stolte og trygge på seg selv, og ha med seg at de er bra nok uavhengig av prestasjon.

Barnehagen skal bygge sin virksomhet på prinsippet om likestilling og ikke-diskriminering og bidra til at barna møter og skaper et likestilt samfunn. Alle skal ha like muligheter til å bli sett, hørt og oppmuntret til å delta i fellesskap i alle aktiviteter i barnehagen. Personalet må reflektere over sine egne holdninger for best mulig å kunne formidle og fremme likeverd og likestilling.

Personalet må hele tiden reflektere over egne holdninger og hvordan man møter barn:

- I leken
- I hverdagssituasjoner og rutinesituasjoner
- Se barns behov, og hvilket behov møter vi først: Eks. med uro i garderoben («Se barnet innenfra»)
- Aktiviteter og tema
- Trygg gruppedeling
- Legge til rette for å endre tradisjonelle kjønnsrollemønstre
- Hvem i personalet får hvilke oppgaver

Mangfold og gjensidig respekt

«Barnehagen skal fremme respekt for menneskeverdet ved å synliggjøre, verdsette og fremme mangfold og gjensidig respekt. Barna skal få oppleve at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på. Samtidig skal barnehagen gi felles erfaringer og synliggjøre verdien av fellesskap. Barnehagen skal vise hvordan alle kan lære av hverandre og fremme barnas nysgjerrighet og undring over likheter og forskjeller» (KD, 2017).

Vi er bevisst på at barn og deres familier har ulike forutsetninger, ulike familiesituasjoner, verdier, holdninger og livssyn, og ser på dette som en ressurs. Vi ønsker å skape et miljø hvor vi kan lære av hverandre, tilegner seg ny kunnskap og at man føler tilhørighet til fellesskapet. Vi skal sammen være åpne, lyttende, inkluderende og undrene. Vi synligjør de ulike kulturene som er representert i barnegruppen fra år til år.

Gjennom barnehageåret markerer vi ulike kulturbegivenheter. De faste markeringene i barnehagen vår er: Samefolkets dag, 17. mai, barnehagedagen, pride, rockesokk og FN dagen.

Samarbeid mellom hjem og barnehage

Vi ser på samarbeidet med foreldre som en god ressurs både som et bindeledd mellom hjem og barnehage, men også som en arena hvor vi som organisasjon kan utvikle oss gjennom

foreldrenes innspill og synspunkter. Uformell daglig kontakt når barnet bringes til og hentes i barnehagen er gode arenaer for informasjonsutveksling.

Det kan være mye som er godt samarbeid, men det må være bygd på gjensidig forståelse, tillit og inkludering. Et likeverdig forhold, hvor alle vil barnets beste. Vi legger stor vekt på å ha god kontakt med foreldrene. Foreldresamarbeidet blir organisert på flere måter:

Formelt gjennom foreldreråd og samarbeidsutvalg (SU):

Foreldrerådet består av alle foreldre/foresatte til barna i barnehagen. Foreldrerådet er til for å sikre et godt samarbeid mellom foreldre og barnehagen.

Stiftelsens styre består av to representanter fra eiersiden (politisk valgte), to foreldrerepresentanter og to personalrepresentanter. Styrer møter som sekretær.

Samarbeidsutvalget (SU) består av to foreldrerepresentanter valgt av foreldrerådet, to representanter fra de ansatte og en representant fra eiersiden (valgt politiker). Styrer møter uten stemmerett.

Foreldrekontakter (FAU); to foreldre fra hver avdeling som har ansvar for en fastsatt aktivitet gjennom året.

Foreldresamtaler: Minst en gang i året inviterer vi foreldrene til samtale om deres barn, flere samtaler hvis det er ønske/behov for det.

Foreldremøter: Vi gjennomfører et foreldremøte for nye foreldre i juni, og et foreldremøte i oppstart av nytt barnehageår. Vi har også temakveld/foreldremøte for foreldrene med aktuelle temaer eller problemstillinger utenom disse møtene.

Foreldrearrangement: FAU har ansvar for gjennomføringen av en skogstur for barna og familiene deres. Dugnaden er i samarbeid med styrer, og ansvar for fanen vår på 17. mai. Dette foregår utenom barnehagetid, og det gir foreldrene god anledning til å bli bedre kjent med hverandre både under planlegging og gjennomføring. Foreldrekontaktene har også ansvar for en felles sommeravslutning i juni.

Det er viktig at foreldrene: Støtter barnehagens arbeid i styrking av barnets sosiale kompetanse. Følger opp hjemme i forhold til informasjon fra barnehagen. Gir tilbakemelding på barnets trivsel og opplevelser. Følger barnehagens retningslinjer som foreligger for bursdagsfeiringer.

Barnehagens andre samarbeidspartnere

Barnehagekontoret i Vestby benyttes for ulike henvendelser, rådgøring og veiledning for alle ansatte i barnehagen.

Pedagogisk-psykologiske tjeneste (PPT) har sakkyndig utredning, forebyggende og systemrettet arbeid, som f.eks. vurdering av behov for spesialpedagogiske tiltak, som sentrale oppgaver. PPT gir råd, veiledning og hjelp til barn, foreldre og personale i skoler og barnehager. Det kan f.eks. være ved språkvansker, lærevansker, funksjonshemninger eller atferdsvansker.

Barnevernets hovedoppgave er å bidra til å hjelpe barn og unge som har problemer eller lever under vanskelige forhold. I samarbeid med foreldrene og andre offentlige instanser søker barnevernet å finne fram til løsninger som kan rette på forholdene. Både foreldre og barnehager kan ta kontakt med barnevern-tjenesten ved spørsmål om hjelp, råd og veiledning. Ved bekymring for mishandling eller grov omsorgssvikt av barn i hjemmet, har vi meldeplikt til Barneverntjenesten «Lov om barneverntjenester § 6-4».

Helsestasjonen har ansvar for å drive generelt forebyggende og helsefremmende arbeid for å trygge barns oppvekstvilkår i kommunen. Barnehagen og helsestasjonen samarbeider om 4-års kontrollen.

Vi har også tett samarbeid med Brevik skole angående våre skolestartere. Samt de andre nærskolene om vi har barn som starter på andre skoler.

Overganger

Når det nærmer seg barnehagestart, vil foreldrene motta et velkomstbrev med informasjon om barnehagen og den avdelingen der barnet skal begynne. I brevet står det navnet på den primærkontakten barnet får og tidspunkt til første møte med barnehagen. Foreldre og barn får også tilbud om å komme på besøk før selve barnehagestarten, slik at de kan bli litt kjent med forholdene.

Når barnet begynner i barnehagen er det en primærkontakt som møter barnet og foreldrene. Vanlig tilvenningstid er 3 dager, men kan variere ut fra barnets behov. Vi oppfordrer til å bruke lengere tid, dersom man har anledning til det. Som for eksempel å ha kortere dager i begynnelsen. Barnet får en tett oppfølging av primærkontakten den første tiden, og som oftest har barnet samme primærkontakt så lenge det er på samme avdeling.

Overgang innad i barnehagen

Når et barn skal bytte avdeling innad i barnehagen vil barnet få komme på flere besøk til ny avdeling, for å bli kjent med barna og personalet på den nye avdelingen. Vi går på tur sammen, og personalet på ny stor avdeling tar mer kontakt med de nye barna som skal starte. Foreldrene vil også være involvert i denne prosessen. Vi starter i god tid slik at overgangen skal bli så naturlig som mulig.

Overgang barnehage-skole/SFO

Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning (KD, 2017).

Barna skal også bli kjent med skolefritidsordningen, som er det første stedet de fleste barna begynner før skolestart. Gjennom samarbeid med Brevik skole ønsker vi å gi barna gode erfaringer med både lek og læring på skolens arena, samvær med skoleelever og lærere samt personalet på SFO. Dette vil kunne bidra til å trygge overgangen til skolen og SFO. Vi samarbeider også med de andre skolene i nærmiljøet vårt når vi har barn som skal starte på andre skoler i nærmiljøet. Barnehagen skal legge til rette for at de eldste barna har med seg erfaringer, kunnskaper og ferdigheter som kan gi dem et godt

grunnlag og motivasjon for å begynne på skolen. Barnehagen skal også bidra til at barna kan avslutte barnehagetiden på en god måte og møte skolen med nysgjerrighet og tro på egne evner.

Barnehagen som pedagogisk virksomhet

Planlegging

Rammeplanen sier at planlegging gir personalet grunnlag for å tenke og handle langsiktig og systematisk i det pedagogiske arbeidet, og at planleggingen synliggjør hvordan barnehagen fortolker og realiserer rammeplanen og skal være utgangspunkt for refleksjon og utvikling av virksomheten. Vi har en profesjon som krever en kontinuerlig utvikling. Periodeplaner legges ut fra hver avdeling for de ulike periodene, dette legges ut på MyKid.

Ved å lage gode planer bidrar personalet til at barna:

- Får ett trygt sted å være
- Gode rammer og rutiner for barn
- Barna opplever mestring og selvfølelse
- Allsidig utvikling og læring

Vurdering

Barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. Det betyr at det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen. Hovedformålet med vurderingsarbeidet er å sikre at alle barn får et tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen (KD, 2017).

Vurderingsarbeidet skal bygge på refleksjoner som hele personalgruppa er med på. Vi bruker personalmøter og planleggingsdager til vurderinger. Samt at vi daglig vurderer hva som er til barns beste.

Vi har utarbeidet egne rutiner og skjema for refleksjon og vurdering, når det gjelder barns trivsel og utvikling og aktiviteter og rutinesituasjoner.

Hvordan vurderer personalet:

- Vurderingsarbeidet gjøres daglig og på avdelingsmøter, pedagogisk leder møter og personalmøter gjennom året, samt på planleggingsdagene våre.

Dokumentasjon

Dokumentasjon av barnehagens praksis blir til pedagogisk dokumentasjon når personalet og barna reflekterer over og diskuterer den. Avdelingsmøtene blir blant annet brukt til å evaluere arbeidet vi gjør med barna, samt aktiviteter, samspill mellom barn – barn og barn – voksen, samt hverdagsrutiner. Disse evalueringene danner bakgrunnen for vårt videre arbeid med barna.

Hva gjør personalet:

- Tar bilder gjennom dagen og aktiviteter som skjer
- Ser på bilder sammen med barna på pc eller nettbrett
- Stopper opp og samtaler med barna om bildene, og gjenkaller aktiviteten
- Snakker sammen om opplevelsene
- Er aktive voksne i samspill med barna

For foreldrene:

MyKid gir foreldrene tilgang til opplevelsarena med planlagte aktiviteter og dokumentasjon med bilder. Vi bruker bilder for å dokumentere barnas liv i barnehagen. De viser glimt fra barnas hverdag som lek, barnas samspill med andre barn, arbeidsprosesser og mestring av nye ferdigheter. Vi viser bilder fra forestillinger, prosjekter, grupper på tvers, utstillinger og ulike dager som markeres. Dette er en dokumentasjon for dere foreldre, barna selv og for oss.

Barnehagens arbeidsmåter

Progresjon

Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang.

Alle barna skal kunne oppleve progresjon i barnehagens innhold, og barnehagen skal legge til rette for at barn i alle aldersgrupper får varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter. Personalet skal utvide og bygge videre på barnas interesser og gi barna varierte erfaringer og opplevelser. Barnehagen skal legge til rette for progresjon gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø. Barn skal få utfordringer tilpasset sine erfaringer, interesser, kunnskaper og ferdigheter.

Dette gjør personalet for å sikre barns progresjon:

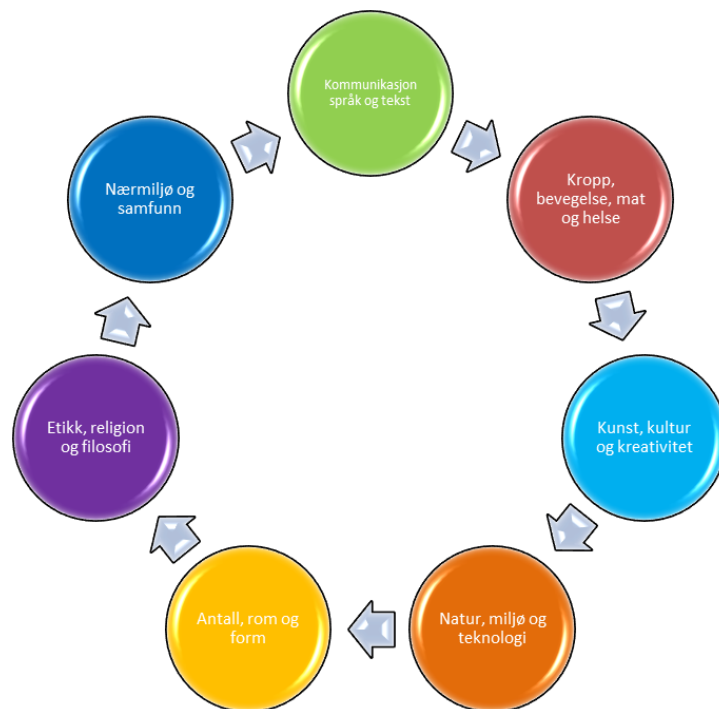
- Deler barnegruppa
- Tilrettelegger aktiviteter i forhold til alder og modenhet
- Gir barn som trenger utfordringer og noe å stekke seg etter
- Dokumenterer gjennom flere stadier i barnets vekst og utvikling
- Bruker barnehagens progresjonsplan

Barnehagens 7 fagområder

I forhold til rammeplanen er barnehagen forpliktet til å jobbe med de 7 fagområdene.

Lærings- og opplevelsesmulighetene som ligger i disse, er sentrale hjelpemidler i utviklingen av barnas grunnleggende kompetanse. Barnehagen skal ta utgangspunkt i barnas engasjement og bidrag slik at arbeidet med fagområdene kan oppleves som en meningsfull og morsom del av barnas hverdag.

Arbeidet med fagområdene gjøres både i planlagte og ikke planlagte lærings situasjoner sammen med barna. Hvordan hvert enkelt fagområde vektlegges er avhengig av barnas alder, utvikling og interesser. Vi har en egen progresjonsplan som er bygget opp etter fagområdene, se vedlegg.

Digitale verktøy

Vi bruker ulike digitale verktøy til å dokumentere det barna gjør i barnehagen. Vi bruker bla. nettportalen MyKid der vi lager opplevelsesarenaer, dvs. vi skriver og legger ut bilder fra

hendelser og aktiviteter barna har deltatt i. Vi bruker også pc, nettbrett og telefon til å finne informasjon, spille spill (som Glade Maur), eventyr, lytte til/ bevege oss til musikk. Vi bruker digitale verktøy i barnehagen, men også på tur. Barna er deltagere i bruken av digitale verktøy. De kommer med ønsker, de er også til en viss grad med på å bestemme bilder til ulik dokumentasjon og de bruker bilder til gjenkalling av ulike opplevelser. Vi er opptatt av

at vi voksne skal være sammen med barna når vi bruker digitale verktøy. En viktig del er også samtalene med barna.

Barnehagens digitale praksis skal bidra til barnas lek, kreativitet og læring. Ved bruk av digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet skal dette støtte opp om barns læreprosesser og bidra til å oppfylle rammeplanens føringer. Innføring av digital praksis kan også være med på å utjevne forskjeller der noen barn som starter på skolen er meget bevandret i bruk av digitalt utstyr, mens andre ikke er det. Samtidig skal digitale verktøy brukes med omhu og ikke dominere som arbeidsmåte. Barnehagen skal utøve digital dømmekraft og bidra til at barna utvikler en begynnende etisk forståelse knyttet til digitale medier (KD, 2017)

Dette gjør personalet sammen med barna:

- Vi bruker telefon/nettbrett for å ta bilder på tur, aktiviteter og ifra hverdagen
- Bruker nettbrett som et pedagogisk verktøy til læring
- Vi bruker digitale verktøy for å spille musikk
- Finne informasjon
- Bruke bilder til gjenkalling av ulike opplevelser

Referanser

Aune, Helga (2019) *Like læringsmuligheter for jenter og gutter*. Fagbokforlaget.

Kunnskapsdepartementet (2017) *Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver*.

Marvin, Cooper, Hoffman, Powell (2015) *Trygghets sirkelen - en tilknytningsbasert intervensjon, om å fremme tilknytningen i tidlige foreldre-barn-forhold*. Gyldendal Norsk Forlag AS.